

”Vi har en større opgave end at pleje vores egen lykke”

Temaet for Himmelske Dage 2022 er ’Grib fremtiden!’. Men hvordan gør man det? Ved at fjerne fokus fra sig selv, lyder svaret fra biskop Peter Fischer-Møller

Af Sidsel Drengsgaard

25. november 1973. Låsesmede, læger, sygeplejersker – og præster – må starte bilen. For alle andre gælder, at det er bilfri søndag.

Det var ét af de svar, den socialdemokratiske regering havde på den internationale oliekrise, der brød ud i efteråret 1973 og ramte hele verden, også Danmark, hårdt.

Et andet svar var at satse på vindenergi med en målsætning om at blive uafhængig af importeret olie.

Læhegn eller vindmøller

”Der er et gammelt kinesisk ordsprog, der siger, at når forandringens vinde blæser, så er der nogle der vælger at bygge et læhegn, mens andre vælger at bygge en vindmølle,” fortæller biskop Peter Fischer-Møller.

Han uddyber.

”Fremtiden kan virke truende, som noget, vi skal værne os imod. Fremtiden kan også forstås som fuld af muligheder. Som noget, vi skal give plads for. At de muligheder, der ligger i fremtiden, kan foldes ud. Fremtiden kommer os i møde og rummer begge dele.”

I nær fremtid – i Kristi himmelfartsferien 2022 – løber festivalen Himmelske Dage af stablen i Roskilde. Det er Danmarks største fælleskirkelige begivenhed og temaet i 2022 er ”Grib fremtiden!”.

Forbrug som svar på fremtidsfrygt

Hvordan skal det hele gå? Hvordan vil vores liv se ud i fremtiden?

Det spørgsmål har vi stillet os selv og hinanden mange gange det seneste halvandet år, hvor vi har levet under en verdensomspændende pandemi.

Fra forskning ved vi, at nostalgi blomstrer i krisetider. Under pandemien har nostalgiske playlister domineret streamingplatformene, og folk har svælget sig i genudsendelser af mindeværdige fodboldkampe, tennisfinaler og gamle tv-serier. Vi har hæklet og bagt som aldrig før og sunget med af fulde hals på klassikere fra Højskolesangbogen.

En forskergruppe¹ har undersøgt, hvorfor vi under corona-pandemien har udviklet vores forbrug i en nostalgisk retning.

De forklarer, at ifølge forbrugerforskningen, er nostalgi meget udpræget i krisetider.

”Vi tyr til forskellige strategier for at håndtere vores frustrationer i pressede situationer, og nostalgi er én af dem,” skriver de i en kronik på Syddansk Universitets hjemmeside.

Længslen efter en fortid, der rummer håbet om en fremtid

Forskergruppen redegør for, at ’nostalgi’ oprindeligt betød hjemlængsel forstået som længslen efter et bestemt sted, der eksisterede i en svunden fortid, som man har forladt for længe siden og ikke har mulighed for at vende tilbage til. Men, skriver de, det nostalgiske forbrug, som vi ser udfolde sig i dag, er udtryk for noget meget mere komplekst.

”Det er ikke fortiden i sig selv, folk længes efter. Det er snarere den lysere og mindre komplicerede fremtid, som vi forestillede os tidligere. Det er en ny form for nostalgi, som coronakrisen har udløst, nemlig længslen efter en fortid, der rummer håbet om en fremtid,” skriver forskergruppen.

Kristendommens svar på fremtidsfrygt

Biskop Peter Fischer-Møller er optaget af, hvordan kirken og kristendommen – fremfor forbruget – kan svare på menneskers fremtidsfrygt. En fremtidsfrygt, der nemt kan næres. I kølvandet på corona. Når vi lytter til den konstante messen om, at vi ikke må falde bag om dansen i et hvirvlende konkurrencesamfund, hvor svaret kun er vækst. Og når vi med åbne øjne ser ind i en presserende, global klimakrise.

”Kristendommen gør, at vi kan gribe fremtiden som en mulighed – og ikke skærme os imod den, som var den primært en trussel. Fremtiden er ikke noget, vi skal skabe. Vi kan løfte hovedet og møde fremtiden som en mulighed, fordi fremtiden ikke er vores, men Guds.”

Derfor, siger biskoppen, kan fremtiden alligevel godt virke skræmmende – og vi kan nogle gange ønske os tilbage til de gode gamle dage eller miste håbet.

”Men her åbner det kristne evangelium fremtiden for os ved at fortælle om en kærlighed, som intet kan kue. Det er ikke os, der skal skabe fremtiden, men vi kan med håb tage imod en fremtid, der vil os det godt.”

En større opgave end vores egen lykke

Han opponerer mod vækstsamfundets indre logik om at forbruge, sikre sig selv og samle til huse. I stedet skal vi møde fremtiden med en tanke om os selv som forvaltere.

Endnu engang fremhæver han et ordsprog. Denne gang et gammelt indiansk af slagsen:

¹ Professor på Syddansk Universitet, Dannie Kjeldgaard, ph.d.-studerende på Göteborgs Universitet, Christian Dam, lektor på Göteborgs Universitet, Benjamin Hartmann og professor på Europa Universitat Viadrina, Katja Brunk

”Vi har ikke arvet jorden fra vores forældre – vi har lånt den af vores børn”

”Forbrugssamfundet sætter hele tiden os selv og vores eget velvære i centrum, men hvis vi vender blikket fra os selv, og ser, at vi har en større opgave end at pleje vores egen lykke, så kan vores liv ikke kun handle om tilfredsstillelse af egne behov og om at sikre os selv, men må i stedet handle om at gribe fremtiden. Det må handle om at bidrage til at bane en vej og sikre en jordklode for vores børn og deres børn og børnebørn.”

Når vi løfter blikket, mener Peter Fischer-Møller, vil vi forstå, at der er brug for hver enkelt af os i fremtiden.

”Du – og jeg – er en del af fremtiden, der er brug for os. Fremtiden er ikke bare et eller andet, der kommer løfterigt eller truende imod os, men fremtiden er et sted, hvor der er plads til og brug for dig og mig. Dit livs mening finder du ved at række ud, ved at være en del af et fællesskab, ved at tage i mod og give videre.”

Himmelske Dage – og vindmøller

Lokalkomiteéen for Himmelske Dage 2022 har valgt, at der på festivalen skal være et særligt fokus på børn og unge samt klima og bæredygtighed.

”Med tanke på de kommende generationer bliver vi nødt til at se i øjnene, at der ligger en fremtid foran os, der er væsentligt anderledes, end den nutid vi lever i. En fremtid, hvor forbrug må komme til at fylde mindre, for vores klode kan ikke holde til det. En fremtid, hvor vi skal opleve glæden ved alt muligt andet end forbrug. Glæden ved fuglesang, mælkebøtter, skvalderkål og samvær,” siger biskoppen.

Han glæder sig til på Himmelske Dage at tage fat på en samtale om de forvalteropgaver, vi i fællesskab skal løse. For netop i erfaringen af at der er brug for os til at løse disse opgaver, kan man finde mening og glæde.

”Og så skal vi på Himmelske Dage mærke, erfare og opleve, at fremtiden – og Vorherre – kommer os i møde og vil os det godt!”

I 1973 så man ind i en fremtid, hvor man frygtede, om man kunne dække landets energiforbrug. Man begyndte at bygge vindmøller, og i dag er vindmøller den teknologi, der bidrager mest til det danske elsystem.

Faktabokse:

Himmelske Dage

Danmarks største kirkefestival er en fælleskirkelig begivenhed, der finder sted hvert tredje år i Kristi himmelfartsferien. Her kan man opleve koncerter, talks, debatter, udstillinger, gudstjenester og vandreture mm. I 2022 er Roskilde Stift vært for festivalen, der er forankret i Danske Kirkers Råd. Læs mere her: <https://roskildestift.dk/himmelske-dage-2022/hvad-er-himmelske-dage>

Tema: Grib fremtiden

Vi kan tænke på fremtiden med håb, frygt, optimisme eller uvished, men fremtiden vedrører os alle. Verden bliver stadig mindre, og en ny verdensorden med global økonomi, global sundhed, men også med global ulighed, klimaforandringer og migration vinder frem. Hvordan udvikler synet på mennesket sig? Hvad er værdighed i arbejdslivet? Midt i alt dette kan vi spørge, hvad med kristendommen? Hvilken rolle vil troen spille og kirken spille? Himmelske Dage vil med temaet 'Grib Fremtiden' udfordre deltagere til at møde fremtiden med håb. Vores kristne tro giver fremtiden håb, hvis vi griber og aktivt præger den.

Se et eksempel på, hvordan du kan sætte artiklen op: <https://roskildestift.dk/himmelske-dage-2022/seneste-nyt/vi-har-en-stoerre-opgave-end-at-pleje-vores-egen-lykke>

Find fotos til brug for artiklen her: <https://roskildestift.dk/himmelske-dage-2022/mediarkiv>